

Kontakt med US Navy.

I maj 1971 gick det amerikanska hangarfartyget USS Intrepid in i Östersjön. Detta hade inte hänt förut. Skälet till att US Navy gick in i Östersjön kan man spekulera i, men ett skäl var nog att understryka att Östersjön var ett fritt hav, där alla, och inte bara strandstaterna, hade rätt att uppträda.

Under de dagar som Intrepid befann sig i Östersjön, ökade den militära flygaktiviteten markant. Flygplan från både Warszawapakten och NATO vakade på varandra och på den marina aktiviteten.

En förmiddag, jag tror det var 16 eller 17 maj, hade jag flugit första passet på morgonen (jag flög S 35, och var då stf divch på 3. div F 11). Efter passet fick jag direktiv om att snarast ombasera till F 12. Där fanns fiskroten för tillfället, en rote J 35 D från F 3.

Mitt uppdrag var att "hänga på" fiskroten så gott det gick, och fotografera de flygplan som fiskroten skulle identifiera. Ordern var lite luddig, och att "hänga på" fiskroten var inte så lätt i dåligt väder. Nu var det inte något sämre väder annat än molnengenomgång vid några tillfällen, och det löste sig. Vi satt alla tre i högsta beredskap, och när fiskroten fick startorder följde jag efter så snart de lättat från banan. Vi flög några pass under eftermiddagen, och därefter fick jag besked om att jag skulle stanna kvar på F 12 till nästa dag för samma uppdrag. (Jag hade ju inga andra kläder än isolerdräkten jag flög i, men kunde köpa en tandborste på markan, och sov gott i ett rum på mässen).

Nästa dag blev det några pass igen. Vi fick faktiskt inte så många kontakter med flygplan, men passerade i närheten av Intrepid då och då. Vid ett tillfälle närmade vi oss fartyget från aktern och passerade på styrbord sida. Just då startade en rote A 4 Skyhawk. De startade så lägligt så vi kunde ansluta nästan direkt, kanske någon eller ett par minuter senare. Jag fotograferade rotechefens flygplan, vi vinkade till varandra innan vi gick mot F 12 igen.

Kamerasystemen i S 35 var avsedda för mål på marken, och inte för att fotografera flygplan i luften. Man kunde dock manipulera inställningen av "Birken", bildrörelsekompenseringen, som användes för att få bra fotoresultat även om man passerade ett mål på marken med kanske 1200 km/t på lägsta höjd. På F 12 fanns ingen möjlighet att plundra flygplanet på film eller att ladda ny film. Filmen räckte dock och den framkallades senare på F 11. Resultatet var helt OK, även om skärpan inte var perfekt. Amerikansk tradition inom USAF och Navy har varit, att en eller två piloter oftast flyger samma flygplanindivid, och att då namnet eller namnen på piloterna står angivet på flygplankroppen. Vid detta tillfälle kunde vi läsa "LCDR WORM ELMORE".

När Intrepid lämnade Östersjön, berättade media att fartyget skulle gå till New York. Jag ordnade några kopior på A 4:an och skickade i ett kort brev dessa till Lcdr Worm Elmore, USS Intrepid, US Navy, New York. – Och, i början av juli fick jag svar, med foton som de amerikanska piloterna hade tagit av oss i 35:orna. De var tagna med handkamera. Bifogat var också ett stickat divisionsmärke - from the pilots and men of VA-45. Clear Skies and Happy Landings. Larry Elmore, "Worm" -. ("Worm", Masken, var hans smeknamn).

Här kunde berättelsen om episoden vara slut, men det finns faktiskt ett kuriöst tillägg.

Drygt 5 år senare, hösten 1977, deltog min kamrat och kollega ända sedan vi började på F 5 samtidigt, Göte Pudås, i en resa med Militärhögskolan till bl a Neapel. Deltagare var lärare och högre kurselever ur Flygvapnet. Av eleverna lottades det fram 6, som under ett dygn skulle få besöka ett amerikanskt hangarfartyg, USS Saratoga, någonstans i Medelhavet, dit man flögs med ett mindre transportflygplan. Göte hade turen att dra en vinstlott. Under besöket på fartyget kom han av en händelse i samspråk med en pilot som först trodde att besökarna kom från ett helt annat land än Sverige. När det efter en stund gick upp för honom att Göte var från Sverige, frågade han om Göte möjligen kände till en viss "Urban S-någonting" ! Piloten i fråga var alltså Larry Elmore. Han berättade att han tjänstgjort i 20 år på hangarfartyg, deltagit i vietnamkriget och nu var ansvarig för flygsäkerheten på Saratoga.

USS Intrepid har sedan många år legat i New York som ett museum. Sommaren 2006 bogserades fartyget bort för att renoveras under ett par år. Avsikten är att det därefter ska återkomma till New York.

Urban Sörme